

Regioonide Komitee arvamused teemal „Ülikoolide ja ettevõtjate dialoog”

(2010/C 141/06)

REGIOONIDE KOMITEE

Komitee kinnitab, et hetkel, kui Euroopa Liit üritab viia miinimumini praeguse majanduslanguse mõju ja seada kursi uuele kasvule, on oluline luua dialoogiplatvorm olulistele haridus- ja majanduselu sidusrühmadele, kuna haridus- ja koolitussüsteemidel on Lissaboni strateegia ja uuendatud sotsiaalmeetmete kava kontekstis keskne tähtsus.

Komitee rõhutab ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi tähtsust kõigil valitsustasanditel kui olulist vahendit piirkondliku majandus- ja sotsiaalarengu potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks.

Komitee rõhutab, et põhivastutus haridus- ja koolituspoliitika eest lasub kogu Euroopa Liidus kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning kordab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline osa piirkondlike teadus- ja uuendusstrateegiatega väljatöötamisel, sageli haldavad nad teadusasutusi ning toetavad uuenduslikke keskkondi.

Komitee rõhutab vajadust keskenduda kohalikus ja piirkondlikus arengus kõrghariduse rollile ning koostöö edendamisele kõrgharidusasutuste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, millesse on kaasatud ka kohalikud ja piirkondlikud majandus- ja ühiskonnaelu esindajad.

Raportöör: Mohammad Masood (UK/EPP), Bradfordi linnavolikogu liige

Viitedokument:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus partnerlus ülikoolide moderniseerimiseks: ELi foorum ülikoolide ja ettevõtjate dialoogiks”

KOM(2009) 158 lõplik

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tunnustab rikkalikke ideid, mis on sageli tihedalt seotud kohaliku ja piirkondliku tasandi algatustega, ning ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi raames seni peetud arutelude kvaliteeti;

2. rõhutab ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi tähtsust kõigil valitsustasanditel kui olulist vahendit piirkondliku majandus- ja sotsiaalarengu potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks;

3. tunnustab teaduse, hariduse ja innovatsiooni vastastikmõjul põhineva teadmiste kolmnurga olulisust. See on vahend, mille abil on võimalik suurendada Euroopa uuendussuutlikust ja parandada ülikoolilõpetanute tööalast konkurentsivõimet;

4. tunnistab teadmistevahetuse kaudu toimuvat üleminekut tehnoloogiasiidelt teadmiste jagamisele ning avatud uuendussüsteemidele. Samuti tõdeb komitee, et kõnealuste arenevate süsteemide aluseks olevad sotsiaalsed protsessid ja käitumismudelid vajavad täiendavaid uurimisi;

5. rõhutab, et põhivastutus haridus- ja koolituspoliitika eest lasub kogu Euroopa Liidus kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

6. kordab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline osa piirkondlike teadus- ja uuendusstrateegiate väljatöötamisel, sageli haldavad nad teadusasutusi ning toetavad uenduslikke keskkondi;

7. rõhutab, et poliitika väljatöötamisel ja programmide elluviimisel tuleks kasutada kohalikul tasandil olemasolevaid demokraatlikult valitud organeid. Kohalike teadmiste ja demokraatliku vastutuse kasutamine parandab ülikoolide, ettevõtete ja kohaliku tasandi partnerluste haldusmehhanisme. See võimaldab seada prioriteete ja võtta vastutust kohalikul tasandil, mis on otseselt seotud subsidiaarsuse põhimõttega;

8. märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kuuluvad seega peamiste sidusrühmade hulka, kes huvituvad meetmetest ja algatustest, millega süvendatakse ja ennekõike laiendatakse Euroopa teadusruumi, eeskätt selle eesmärki saavutada tugevate teadus- ja akadeemiliste asutuste toimimine uuendusmeelses keskkonnas;

9. tervitab tõsiasja, et viimasel kümnendil on mitmed ülikoolid Euroopas lisanud piirkondliku majandusarengu ametlikult oma eesmärkide ja ülesannete kirjeldusse. Regionaalarengu agentuurid lisavad samuti piirkondlikesse majandusstrateegiatesse meetmeid, mis toetavad ülikoolide ja tööstuse partnerlusi;

10. juhib tähelepanu sellele, et piirkondlikul tasandil on meetmete vastastikmõju kriitilise tähtsusega. Sageli vajavad meetmed vertikaalset koordineerimist eri haldustasandite vahel (Euroopa, riiklik, piirkondlik tasand) ja horisontaalset koordineerimist piirkondade vahel, et vältida dubleerimist ja üksteisel õppida;

11. rõhutab vajadust viia ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi toetamiseks omavahel kooskõlla uued väljapakutud algatused ja programmid, nagu Euroopa teadusruum (ERA), Euroopa Tehnoloogiainstituut (EIT) ja elukestva õppe programm;

12. tõdeb, et ülikoolide ja ettevõtjate koostööd mõjutavad samuti konkreetset piirkondlikud tingimused, arenguagentuuride suutlikkus toetada ülikoolide ja ettevõtjate koostööd piirkondlikul tasandil, ettevõtteklasterite roll ülikoolide ja ettevõtjate võrgustike väljaarendamisel ning ettevõtete poolt teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute tase piirkonnas;

Üldised märkused

13. rõhutab vajadust keskenduda kohalikus ja piirkondlikus arengus kõrghariduse rollile ning koostöö edendamisele kõrgharidusasutuste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, millesse on kaasatud ka kohalikud ja piirkondlikud majandus- ja ühiskonnaelu esindajad;

14. toetab koostööd ülikoolide ja erasektori vahel ning vajadust käsitleda ülikooli kui oma piirkonna uuendustegevuse kandjaid;

15. julgustab ülikooli kasutama uusi võimalusi avaliku sektori asutuste ja erasektori koostöös, nt riikliku ja erasektori ühiste innovatsioonifondi raames. Kõnealuste meetmete abil võivad nad aidata parandada liikuvust kõigis valdkondades;

16. toetab tihedat üleeuroopalist koostööd ettevõtete, ülikoolide ja teadusasutuste vahel, millesse kaasatakse ka kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi poliitilised osapooled ja haldusasutused;

17. leiab, et koostöö tase jääb riigiti, ülikooliti ja teadusharuti ebäühtlaseks, hoolimata Euroopa Liidu programmide, mille abil üritatakse luua partnerlussuhteid ülikoolide ja ettevõtete vahel, keskendudes tavapärastel partnerlusele konkreetsetes valdkondades nagu teadusuuringud või üliõpilaste liikuvus;

18. leiab, et sellise koostöö mõju juhtimisele või organisatsioonikultuurile on kahes asjaomases sektoris olnud vähene, kuna neid ülikooli, kes rakendavad institutsiooniülest äriühinguid hõlmavat koostööstrateegiat, on vähe ja väga vähestes liikmesriikides;

19. on mures, et paljude riikide õiguslik ja finantsraamistik ei toeta seni või isegi takistab ülikoolide jõupingutusi teha ettevõtjatega koostööd;

20. soovib kasutusele võtta asjakohased tulemuslikkuse mõõtmise näitajad, et hinnata ülikoolide ja ettevõtete dialoogi praegust taset. Tulemuslikkuse mõõtmine peab alati hõlmama nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid näitajaid ning vajalikku tähelepanu tuleb pöörata sellele, kuidas kõnealuste näitajate valik võiks mõjutada kasutajarühmade käitumist;

21. julgustab ülikooli tunnustama ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi. Teadusringkondade eriline väljakutse on selle pühendumise tunnustamine edutamiskriteeriumides. Kuigi paljud ülikoolid väidavad, et nad tunnistavad ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi olulisust, on vaid üksikutel selged ja läbipaistvad moodused, mille abil neid püüdlusi teadus- ja õppetegevusega võrrelda ning asjakohaselt tunnustada;

22. tunnustab ettevõtlust ja oskuste arendamist elukestva õppe kaudu kui kõrghariduse olulisi ülesandeid;

23. tervitab eri piirkondades teadus- ja uuendustegevuse rahastamisel tehtavaid jõupingutusi, et ülikoolide suurendatud autonoomia abil võimaldada erasektori aktiivsemat osalemist;

24. tõdeb, et uued võimalused avaliku sektori asutuste ja erasektori koostöös, nt riikliku ja erasektori ühiste innovatsioonifondide raames, võiksid olla eeskujuks ka avalike vahendite jätkusuutlikul kasutamisel ja kindlustamisel;

25. nõustub, et ühtekuuluvuspoliitikal on eriline roll uuendustegevuse toetamisel piirkondades, mistõttu saab Euroopa Regionaalarengu Fondi samuti kasutada äriinkubaatorite ja teadusparkide rahastamiseks (infrastruktuur ja ühendused). Klasterid pakuvad erilist huvi VKE-dele, kelle jaoks need moodustavad

keskkonna, mis soodustab VKEde sidemeid ülikoolide ja suurettevõtetega ning mis annab neile juurdepääsu rahvusvahelistele kaubandusvõrgustikele;

26. tõdeb, et ka VKEdel on oluline roll eelkõige töökohtade loomisel ja uuendustegevuses, ning julgustab VKEsid osalema ülikoolide ja ettevõtjate dialoogis ning arendama uuenduslikke ja sihipäraseid algatusi selle toetamiseks;

27. toetab kõrgkoolide ja teadusasutuste piiriülest koostööd ülikooliväliste partneritega tööstuse, majanduse, halduse ja kultuuri valdkonnast ning teiste ühiskondlike rühmitustega;

28. on samuti arvamusel, et organisatsioonidel ja teistel osalejatel, kellel on vahendajaroll ülikoolide ja ettevõtjate suhetes, võib nimetatud kontaktide loomisel olla otsustav tähtsus ning seepärast tuleb neid esile tõsta ja paremini toetada

Heade tavade näited

29. tunnustab ja tervitab kõikjal Euroopas eksisteerivaid arvukaid näiteid ülikoolide ja ettevõtjate koostööst;

30. väljendab muret selle üle, et uutes liikmesriikides on vaid vähe heade tavade näiteid;

31. tervitab komisjoni kavatsust käivitada uurimus olemasolevate heade tavade kaardistamiseks ja palub komisjonil selles protsessis arvesse võtta kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vajadusi;

Kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ettenähtud vahendid

32. julgustab dialoogi edendamiseks looma partnerlusstruktuure kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, ettevõtete, ühiskonna ja kõrghariduse peamiste sidusrühmadega, näiteks viies läbi ümarlaudu ja seminare, luues teadusparke tehnoloogia siirdiks ja korraldades teadus- ja kultuuriüritusi või tudengimesse;

33. toetab kõrgharidusasutuste vahendite mobiliseerimist piirkondlike ja linnastrateegiate ettevalmistamisel ja elluviimisel majandus-, sotsiaalse, kultuurilise ja ökoloogilise arengu edendamiseks;

34. innustab kõrgharidusasutusi ühiselt investeerima programmidesse, mis toovad erilist kasu piirkondlikele ettevõtetele ja ühiskonnale. Samas kutsutakse neid üles toetama ettevõtete poolt rahastatavat professoride loomist, mis innustaksid võrgustike loomist eri teadmistekeskuste ning teadus-, arendus- ja uuendustegevuse osapoolte vahel ning edendaksid teadmiste vahetamise foorumeid ja kiirendaksid uuendustegevuse vallas tipptulemusi saavutavate piirkondade võrgustike loomist;

35. soovib kõrgharidusasutustel kasutada piirkondlikus tegevuses osalemiseks mõeldud vahendeid jätkusuutlikul viisil ja jagada need mitmele aastale;

36. väljendab valmisolekut tagada seitsmenda raamprogrammi, struktuurifondide, konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi ning Euroopa Maaelu Arengu Fondi kooskõlastatud kasutus, kuna see on väga oluline ELi konkurentsivõime ning ühtekuuluvus-, teadus-, kõrgharidus- ja innovatsioonipoliitika vastastikuse koostöö jaoks riiklikul ja piirkondlikul tasandil, nagu komitee on varasemates arvamustes märkinud;

37. toetab uuendustegevuse mõiste ulatuslikku tõlgendust, mis hõlmaks sotsiaal- ja humanitaarteadusi ning nende viljakat suhet oma linna- ja maapiirkondade kultuuriga;

Järeldused

38. kinnitab, et hetkel, kui Euroopa Liit üritab viia miinimumi praeguse majanduslanguse mõju ja seada kursi uuele kasvule, on oluline luua dialoogiplatvorm olulistele haridus- ja majanduselu sidusrühmadele, kuna haridus- ja koolitussüsteemidel on Lissaboni strateegia ja uuendatud sotsiaalmeetmete kava kontekstis keskne tähtsus;

39. tervitab komisjoni algatust uurida, kuidas saaks struktuurifonde kasutada selliste piirkondlike algatuste toetamiseks;

40. tunnustab ettevõtete ja teiste haridusvaldkondade – eelkõige keskkoolide ning kutseharidus- ja -koolitusasutuste – koostööpotentsiaali ja Euroopa programmide pakutavaid võimalusi nende koostöö edendamiseks;

41. kordab vajadust asjaomaste riigisektori esindajate, sh kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ulatuslikuma kaasamise järele ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi ELi foorumi järgmises etapis;

42. peab asjakohaseks keskenduda ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi ELi foorumil ka edaspidi koostööle kõrghariduse valdkonnas;

43. kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles toetama ettevõtete ja ülikoolide koostööd ja käsitlema ülikoole oma piirkonna uuendustegevuse kandjana;

44. innustab jätkama ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi ELi foorumit täiskogu istungjärkude, teematiliste seminaride ja veebilehtede vormis ning asjaomaste riigisektori esindajate, sh piirkondlike omavalitsuste ja võimalik, et Euroopa Liidu väliste osapoolte ulatuslikuma kaasamisega;

45. soovib teha ettepanekuid tõhusa vastuse osas kavale „Uute töökohtade jaoks uued oskused” ning majanduslangusele ning arutada regionaalarengu partnerlusi, partnerlusi VKEdega ning senisest mitmekülgsemad lähenemisviise õppimisele, kvaliteedi tagamisele ja akrediteerimisele;

46. toetab komisjoni püüdlusi uurida võimalusi ettevõtete ja ülikoolide vahelise struktureeritud partnerluse uute vormide toetamiseks Euroopa Liidu asjaomaste programmide kaudu.

Brüssel, 4. detsember 2009

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE